

Aihe: VL: Kuntien tehtävien vähentäminen STM
Liitteet: Ministeriökohtainen toimintaohjelma STM 30.9.2013.pdf; Kuntien tehtävien ja velvoitteiden...STM 30.9.2013 Kansliapäällikön saate.pdf; 30.9.2013 STM tehtävät ja velvoitteet arviointi.xlsx

Lähettäjä: Heinämäki Liisa (STM) [<mailto:liisa.heinamaki@stm.fi>]

Lähetetty: 30. syyskuuta 2013 14:33

Vastaanottaja: Savioja Hannele VM

Aihe: Kuntien tehtävien vähentäminen STM

Oheisena STM:n hallinnonalalta

- kansliapäällikkö, työryhmän jäsen Päivi Sillanaukeen lähetekirje
- Kuntien tehtävien vähentämisen toimintaohjelman tekstiosuus,
- arviointi -excel.

Jatketaan ohjelman yhteiseen formaattiin työstämistä sihteeristössä,

terveisin,

Liisa Heinämäki

Liisa Heinämäki

Neuvotteleva virkamies, KT, YTT

Sosiaali- ja terveysministeriö
Hallinto- ja suunnitteluosasto
C534, Meritullinkatu 8, Helsinki
PL33, 00230 Valtioneuvosto

liisa.heinamaki@stm.fi

02951 63040

MINISTERIÖKOHTAINEN TOIMINTAOHJELMA KUNTIEN TEHTÄVIEN JA VELVOITTEIDEN VÄHENTÄMISEKSI: SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Valtiovarainministeriölle

Viite: Ministeriökohtaisen toimintaohjelman laadinta kuntien tehtävien vähentämiseksi, 6.9.2013, VM/ 107:00/2011

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla kuntien tehtävien vähentämistä on tarkasteltu tehtävillä tavoitellun hyödyn näkökulmasta. Pelkkä tehtävien ja velvoitteiden lukumäärän vähentäminen ei yksinään tuota yhteiskunta- ja sosiaalipoliittista kokonaishyötyä, vaan arvioinnissa on otettava huomioon eri tehtävien vaikutuksia monialaisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö ja tehtävät kiinnittyvät ihmisoikeuksiin ja perustuslakiin. Suuri osa säädösten piirissä olevista tehtävistä turvaa ihmisten perusoikeuksia, ja yli kolmasosa kunnille osoitetuista tehtävistä on osa peruspalveluohjelmaa. Yhdenvertaisuus on suomalaiselle yhteiskunnalle keskeinen arvo.

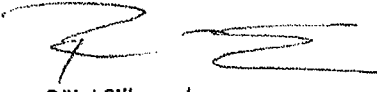
Yhdenvertaisuuden turvaaminen on viime vuosikymmeninä edellyttänyt runsaasti sääntelyä ja vastuun määrittelyä, koska sosiaali- ja terveydenhuollon vastuu on Suomessa jakautunut poikkeuksellisen monelle järjestämisvastuuiselle toimijalle. Kuntakoko on ollut keskimäärin pieni, vaihtelun ollessa suurta. Kuntien erilaistumiskehitys on vauhdittanut sekä lainsäädännön että kuntien kehittämistoiminnan muutoksissa. Kuntien palvelujen järjestämis- ja tuottamistapojen nopea uudistaminen on edellyttänyt lainsäädännöltä jatkuvaa muutosta ja lisännyt säädösten määrää.

Ministeriön tarkastelussa on tunnistettu useita tarpeellisia hallinnonalan sisäisiä sekä poikkihallinnollisia jatkotoimia, joilla voidaan turvata kunnille mahdollisuus järjestää palveluja aiempaa joustavammin ja tehokkaammin vaarantamatta laatua ja turvallisuutta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnonalalla on monia suuria lakiuudistuksia käynnissä. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain, sosiaalihuoltolain ja vammaisia ihmisiä koskevien lakien uudistamisen myötä lainsäädännössä voidaan tarkastella uudelleentehtäviä ja velvoitteita sekä ottaa huomioon kuntien nykytilanne ja mahdollisuudet yhteistyöhön tehtävien osalta. Aiempiä suurempia palvelujen järjestämisen ja tuottamisen kokonaisuudet mahdollistavat kunnille paremmat mahdollisuudet organisoida työtä, osaamista ja rakenteita tehokkaalla tavalla.

Kuntien tehtävien ja velvoitteiden arvioinnin kokonaisuudesta Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että kunnilla ja valtiolla on yhteinen huoli julkisen hallinnon ja vastuun kestävästä rahoituksen turvaamisesta. Yksittäisten säädösten poistaminen ei kuitenkaan ole merkittävin väline tässä työssä, vaan työn joustava organisointi, ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen sekä kuntien rohkean palvelurakenteen uudistustyön jatkaminen ovat avainasemassa.

Helsingissä 30.9.2013

Päivi Sillanaukea
Kansliapäällikkö
Sosiaali- ja terveysministeriö

MINISTERIÖKOHTAINEN TOIMINTAOHJELMA KUNTIEN TEHTÄVIEN JA VELVOITTEIDEN VÄHENTÄMISEKSI: SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

1 Kuntien tehtävien ja niihin liittyvien velvoitteiden arviointi

Kuntien velvoitteiden arviointi Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla toteutettiin osana Kuntien tehtävien arviointi -työryhmän tehtäviä elo-syyskuussa 2013 Valtiovarainministeriön ohjekirjeen¹ (13.8.2013) mukaisella jaottelulla. Vuonna 2012 toteutetun keruun mukaiset tehtävät ja niihin liittyvät velvoitteet jaettiin lakikohtaisesti arvioitaviksi, yhteensä 45 eri lakiin kuuluvina. Arviointia STM:ssä toteuttivat useat asiantuntijat STO- ja HTO-osastoilla.

Rakennepoliittisen linjauksen mukaisesti työryhmän tehtävä laajennettiin kuntien tehtävien arvioinniksi (VM 6.9.2013²) ja käytännössä velvoitteiden ja tehtävien arvioinnin prosessit yhdistyivät. Hallinnonalakohtaiset tehtävien vähentämisen toimintasuunnitelmat tulee ohjeen mukaan toimittaa valtiovarainministeriöön 30.9.2013 mennessä.

2 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tehtävien ja velvoitteiden konkonaistarkastelu

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla tehtävien ja velvoitteiden tarkastelussa on pyritty huomioimaan suoran kustannusvaikutuksen lisäksi tehtävien ja velvoitteiden toteuttamisen vaikutuksia yksilön ja yhteiskunnan hyvinvointiin kokonaisuudessaan. Tämä näkökulma korostaa ennaltaehkäiseviä palveluja, joiden positiivinen kustannusvaikutus on useissa tapauksissa kiistattomasti osoitettu.

Kuntien tehtävillä ja velvoitteilla on sosiaali- ja terveydenhuollossa perusoikeuksien toteuttamisen lisäksi merkitystä myös yhteiskunta- ja sosiaalipoliittisesti, esimerkiksi ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Usein kuntien ns. ennaltaehkäisevät tehtävät ja velvoitteet mahdollistavat säästöjä kunnille. Ehkäisevien palvelujen järjestäminen on yleensä kunnille edullista, mutta niiden laiminlyömisestä tai karsimisesta voi aiheutua suuriakin kustannuksia, kun korjaavien palvelujen tarve kasvaa. Esimerkkinä ovat 1990 -luvulla tehdyt säästöt, joista seurasi monia haitallisia vaikutuksia³ mm. lasten, nuorten ja perheiden elämään.

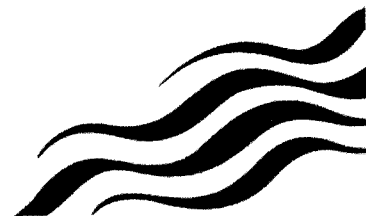
Arvioitavia tehtäviä hallinnonalalla on lähes kaksi sataa ja niistä johdettuja velvoitteita yli viisi sataa sen jälkeen, kun keruuvaiheen jälkeen tapahtuneet muutokset oli tehty (päivähoitolain siirto OKM:n hallinnonalalle, vanhuspalvelulain⁴ lisääminen sekä joitain tarkennuksia). Samaan tehtävään saattaa liittyä useita velvoitteita. Hallinnonalan tehtävien ja velvoitteiden suuri mää-

¹ Ministeriökohtaisen toimintaohjelman laadinta kuntien velvoitteiden vähentämiseksi. 13.8.2013, VM/ 107:00/2011

² Ministeriökohtaisen toimintaohjelman laadinta kuntien tehtävien vähentämiseksi, 6.9.2013, VM/ 107:00/2011

³ Paananen ym. 2012: Lasten ja nuorten hyvinvointi: Kansallinen syntymäkohortti 1987 -tutkimusaineiston valossa. THL; Paananen & Gissler 2013: Cohort Profile: The 1987 Finnish Birth Cohort. International Journal of Epidemiology 4:41.

⁴ Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista voimaan 1.7.2013

rä heijastaa hajanaista toimintakenttää, jolla yhdenvertaisuuden turvaaminen on usein edellyttänyt tarkentavaa lainsäädäntöä ja velvoitteiden asettamista. Valmisteilla oleva kunta- ja palvelurakenneuudistus tulee vaikuttamaan säännöksiin jatkossa.

Velvoitteiden arviointi perustuu tässä tarkastelussa siihen, miten tärkeä velvoite on tehtävän tavoitteen toteutumisen kannalta. Siltä osin arviointinäkökulmat ovat siis yhteneväisiä.

Hallinnonalan tehtävät

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla tehtävistä noin kaksi kolmasosaa perustuu *peruspalveluohjelmaan*. Lisäksi tehtävissä on *muita hyvinvointipalveluita* (lähinnä terveydensuojeluun, terveyshaittoihin ym. valvontaan liittyviä) ja tehtäviä liittyen rakenteiden ja yhteistyön muodostamiseen sekä yritys- ja kehittämispalveluihin. Yli kaksikymmentä tehtävää on hallinnon sisäisiä, mm. monijäsenisen toimielimen tehtävää ja eri tahoille tehtäviä ilmoituksia. *Palveluketjun* näkökulmasta tarkastellen tehtävistä noin neljäkymmentä on luonteeltaan ehkäiseviä, yli kuusikymmentä peruspalveluita. Yli viisikymmentä tehtävää toteuttaa erikoistuneita palveluita, joista suurimmat kokonaisuudet ovat lastensuojelu ja kehitysvammahuolto. Tehtävistä yli puolet on *lakisääteisiä ja määrärahasidonnaisia*. Kymmenkunta tehtävää on lakisääteisiä subjektiivisia oikeuksia. Lisäksi on tarvesidonnaisia tehtäviä sekä eräitä velvoittavia ilmoitus- ja edustustehtäviä.

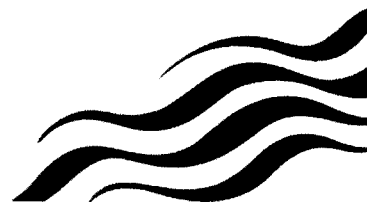
Hallinnonalan velvoitteet

Kun hallinnonalan velvoitteita tarkastellaan vuoden 2012 koonnin *pääsisältö* -luokittelun mukaan, on nähtävissä joitain yhteisiä piirteitä. *Asiakasyhteistyön* velvoite liittyy tehtäviin, joissa asiakas on useiden palveluiden piirissä samanaikaisesti, ja velvoite tähtää palveluiden yhteensovittamiseen. *Henkilöstön määrää* koskevia velvoitteita hallinnonalalla on vain muutamia, kohdistuen lastensuojelun sijaishuoltoon, sosiaalihuoltolain mukaiseen kasvatus- ja perheneuvontaan sekä laitoshuoltoon ja ympäristöterveydenhuoltoon. *Palveluiden käyttäjien ryhmäkoon* vaikuttavia velvoitteita on lastensuojelussa ja sosiaalihuollon perhehoidossa.

Henkilöstön kelpoisuutta ja/tai koulutusrakennetta säädellään yhteensä noin kolmessakymmenessä velvoitteessa, mm. useissa lastensuojelulain, päihdehuoltolain, sosiaalihuoltolain, tartuntatautilain ja terveydenhuoltolain velvoitteissa, joissa näkökulmana on erityisosaamisen turvaaminen ja palveluiden laatu. Henkilöstön kelpoisuuden sääntely on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ohjauksessa merkittävin väline palveluiden laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden turvaamisessa, ja lisäksi se mahdollistaa myös tasa-arvonäkökulman huomioon ottamisen.

Toimintoa koskevan suunnitelman laatiminen sisältyy noin neljäänkymmeneen velvoitteeseen, mikä kattaa pääosan kuntien tehtävistä. Suunnitelmavelvoitteiden säilyttämistä puoltaa palveluiden saamisen ja yhdenvertaisuuden turvaaminen ihmisille sekä yhteistyön ja tehokkuuden edistäminen kunnissa. Vastaavasti *viranomaisyhteistyön* n. neljäkymmentä velvoitetta pyrkivät yhdistämään eri lakien perusteella toteutettavia tehtäviä sekä turvaamaan esim. varautumisen tehtäviä. *Palveluiden saamisesta määräajassa* on säädetty useissa sosiaalihuollon velvoitteissa sekä terveydenhuollon palveluissa, ja sillä turvataan yhdenvertainen palveluiden saanti. *Tiedon antamisvelvoitteita* liittyy sekä kunnan toimintaan että asiakkaan ohjaukseen, ja nämä yli kolmekymmentä velvoitetta jakautuvat useiden lakien alueelle.

Nyt toteutetussa arvioinnissa tehtävät ja niihin liittyvät velvoitteet jakautuvat niihin, joita ei voida poistaa, niihin, joita voidaan arvioida uudelleen, ja niihin joiden organisointia voidaan ar-

vioida uudelleen. Osa velvoitteista voidaan poistaa tai siirtää toiselle toimijalle. Lisäksi joitain velvoitteita on poistunut tai ne eivät perustu kunnille pakollisiin tehtäviin. Näitä tarkastellaan lähemmin luvuissa 2.1 -2.7.

2.1 Tehtävät ja velvoitteet, joita ei voida poistaa

Tarkastelussa yhteensä yli viidensadan tehtävän ja velvoitteen osalta arvioitiin, että velvoitteita ei voi poistaa. Yli viidenkymmenen tehtävän ja velvoitteen poistamisen arvioitiin vaarantavan ihmisten yhdenvertaisuuden toteutumista (PL6§). Noin kahdensadan viidenkymmenen tehtävän ja velvoitteen poistamisen arvioitiin vaarantavan ihmisten perusoikeuksia (PL 19§ ja PL 22§). Näiden velvoitteiden suuri määrä kuvastaa perusoikeuksien toteuttamista sosiaali- ja terveydenhuollossa, esim.: *Julkisen vallan on turvattava (...) jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä, (...) tuettava perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu (PL19.3). Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon (PL 19.1), ja julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien (PL 22§) sekä yhdenvertaisuusperiaatteen (PL6§) toteutuminen.*

Tehtävien ja velvoitteiden poistamisen näkökulmasta on huomattava, että hallinnonalan velvoitteet tähtäävät usein palveluiden kuntatason yhteensovittamiseen (esim. lastensuojelulaki) ja terveyden suojeluun (esim. terveydensuojelulaki, tartuntatautilaki). Hallinnonalan erillislainsäädännössä on useita velvoitteita (esim. neuvonta-, yhteistyö- ja tiedonantovelvoitteita), jotka sisältyvät myös yleislainsäädäntöön. Näiden poistaminen sosiaali- ja terveydenhuollon erillislainsäädännöstä ei poista kuntien tehtäviä ja velvoitteita.

2.2 Tehtävät ja velvoitteet, joita arvioidaan /voidaan arvioida uudelleen

Hallinnonalalla on meneillään useita lainvalmisteluprosesseja, joiden tuottamien muutosten myötä tehtäviä ja niihin liittyviä velvoitteita on jo päätetty arvioida tai voidaan arvioida uudelleen. Tällaisia mahdollisia muutosprosesseja ovat kehitysvammahuollon lainsäädännön ja vammaispalveluiden lainsäädännön yhdistämisessä sekä sosiaalihuoltolain uudistuksessa syntyvät muutokset, sekä rakenteelliset muutokset esim. erityistason sairaanhoidon järjestämisessä. Näitä tehtäviä velvoitteineen aineistossa oli yli viisikymmentä.

Kuntien tehtäväksi on lainsäädännöllä asetettu vastuu riittävästä sosiaali- ja terveyspalveluista. Tarkemmin ei ole määritetty riittävien terveyspalvelujen valikoimaa. Potilasdirektiivin toimeenpanon yhteydessä tämä valikoima määritellään ja vaikuttamattomia sekä vanhentuneita hoitomuotoja poistetaan palveluvalikoimasta.

2.3 Tehtävät ja velvoitteet, joiden uudelleen organisoimista arvioidaan /voidaan arvioida

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä ja velvoitteissa on runsaasti sellaisia, joita ei nähdä mahdolliseksi sellaisenaan poistaa, mutta joiden tehokkaampi organisoiminen tullee mahdolliseksi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen myötä.

Tällaisia arviointeja voidaan tehdä esim. terveyskeskusten kehittämisen ja ensihoitopalveluiden järjestämisen sekä opiskeluterveydenhuollon suhteen. Näistä tällä hetkellä noin kolmesatakymmenestä tehtävästä ja velvoitteesta ei ole tässä vaiheessa mahdollista tehdä tarkempaa arviota.

2.4 Poistuneet/poistuvat tai kunnille ei-pakolliset tehtävät ja velvoitteet

Arvioitava koonti sisälsi muutamia velvoitteita, jotka ovat jo poistuneet tai oletettavasti poistumassa, tai jotka eivät ole kunnalle pakollisia tehtäviä. Palvelusetelin käyttö tai sosiaalinen luototus eivät ole kunnalle pakollisia tehtäviä, joten niihin liittyviä velvoitteita ei ole arvioitu mahdollisesti poistettavina. Monijäsenisen toimielimen (lautakunta) roolista on säädetty useita velvoitteita, mutta toiminta on jo nyt mahdollisuus organisoida eri tavoin. Kaikkineen näitä velvoitteita aineistossa oli noin viisikymmentä.

2.5 Tehtävät ja velvoitteet joiden poistaminen on mahdollista

Asiakastietolain mukaan 1.9.2014 alkaen syntyviä potilasasiakirjoja kuntien ei tarvitse arkistoida paperimuodossa, vaan kansallinen potilastiedon arkisto (Kanta) hoitaa arkistolain mukaisen pitkäaikaisen arkistoinnin sähköisesti. Niin halutessaan kunnat voisivat myös siirtää vanhat potilasasiakirjat Kanta-arkistoon tallennettavaksi, mutta lainsäädäntö ei velvoita vanhojen potilasasiakirjojen sähköiseen arkistointiin.

Yksittäisistä velvoitteista esitetään poistettavaksi velvoite antaa eräitä lääkärintodistuksia. Lääkekorvaustyöryhmä ehdotti loppuraportissaan (STM 2012: 33) että osassa sairauksista päätös potilaan lääkkeiden erityiskorvattavuudesta voisi perustua erikoissairaalan tutkimukseen ja lääkkeen tarpeen toteamiseen, eikä B-lausunto siten olisi aina välttämätön (SVL 5 luku 5 § 3mom). Sotilasvammalainsäädännön ja rintamamiesveteraanien kuntoutuslain mukaisiin hakemuksiin liittyen todistuksista voitaisiin myös luopua. Kuntoutuksen ja hoidon järjestämisen kannalta tarpeellisia lääkärinlausuntoja ei ole syytä vähentää, mutta etuuden hakemisen hallinnollisessa vaiheessa niitä voidaan karsia. Tulisi myös edelleen käydä keskustelua siitä, mikä on julkisen terveydenhuollon rooli työnantajan edellyttämien lääkärintodistusten suhteen.

Osa poistettavaksi arvioituja velvoitteita on luonteeltaan sellaisia, että niiden myötä ei synny kunnille tehtävien toteuttamisessa muutoksia. Tällaisia ovat esimerkiksi velvoite järjestää tilat terveystieteiden keskuksille ja sairaaloille; tilan järjestämisen velvoite voidaan poistaa mutta perustehtävä säilyy. Toisaalta esimerkiksi nousevat säännökset kiireettömän hoidon hoitopaikan valinnasta; periaatteessa velvoite voitaisiin poistaa, mutta sen velvoitteita vähentävä vaikutus ei ole merkittävä.

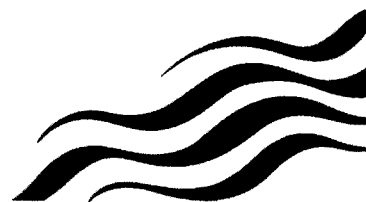
2.6 Tehtävät ja velvoitteet joiden siirtäminen toiselle toimijalle on mahdollista

Useiden velvoitteiden siirtämistä yksityiselle toimijalle estää veloitteen viranomaistehtävän luonne ja esim. viranomaisyhteistyön muodostamisen tavoite, tai tehtävässä paikallistason yhteistyö on olennaista. Eräät varautumisen ja terveydensuojelun tehtävät edellyttävät lisäksi velvoitteita kunnille nopean toiminnan mahdollistamiseksi.

Eräitä tehtäviä ja velvoitteita, esim. yksityisten palveluntuottajien tilojen ja laitteiden tarkastaminen (L yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990) voisi arvioiden mukaan siirtää aluehallintovirastoille. Kemikaalilain mukainen markkinavalvontatehtävä on siirretty Tukesin tehtäväksi 1.9.2013 alkaen.

Laajemmista velvoitteista nähdään mahdolliseksi siirtää valtiolle seuraavat:

- Lastenvalvojalle säädettyjen tehtävien ja muiden, isyyden selvittämiseen ja vahvistamiseen kuuluvien toimenpiteiden järjestämisestä huolehtiminen (sosiaalihuoltolaki 710/1982)
- Toimenpiteet lapsen elatusavun vahvistamiseksi (valtiolle tai tuomioistuimelle) (sosiaalihuoltolaki 710/1982)

-Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen kustannusten korvaaminen (L lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1996/1128)

2.7 Muut kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähentävät toimet

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen ei ole ainoa tai tehokkain tapa kokonaisvaltaisen yhteiskunnallisen hyödyn tavoittamiseksi. Kuntien tehtävien uudelleen järjestäminen voi tuottaa sekä toiminnallisia että sisällöllisiä hyötyjä, ne mahdollistavat uudistuksia ja aktivoivat kuntia palvelurakenteiden uuteen organisointiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa toimenpiteitä muun muassa seuraavilla osa-alueilla:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaa tullaan yhdenmukaistamaan siten että kuntien ja muiden palveluntuottajien toimintakäytännöt selkiytyvät ja toiminta joustavoituu. Valviran ja Aluehallintoviranomaisten roolia valvonnassa selvitetään⁵ parhaillaan. Valvonnan roolia täsmennetään ja tulkintoja yhdenmukaistetaan sosiaali- ja terveystieteellisen ministerityöryhmän ja aluehallintovirastojen johtajien yhteistyönä.
- Sosiaali- ja terveysministeriö tekee sisäisen arvioinnin siitä, miten kunnilta edellytetyt yksilö- ja kuntatason suunnitteluvetoiset yhtenäistetään. Tavoitteena on kunnille nykyistä väljempi mahdollisuus organisoida suunnitelmatyö osaksi kunnan strategista suunnittelua. Kuntien monisektoriset toiminnot huomioiden tämän tarkastelun tulisi ulottua hallinnonalat ylittäväksi.
- Myös tiedoksiantovelvoitteissa esitetään käynnistettäväksi kaikkien hallinnonalojen yhteistyönä vastaava tarkastelu. Esimerkiksi sähköinen arkistointi tulee vähentämään erillisen tilastoinnin ja raportoinnin tarvetta, ja tämä hyöty tulisi siirtää mahdollisimman nopeasti kuntien käyttöön.
- Asumispalveluihin liittyy monenlaisia määritelmien ja toimintojen epätarkoituksen mukaisuuksia, jotka ovat jäänteitä vähitellen kehittyneistä eri asiakasryhmien palveluista. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla pidetään tärkeänä kehittää tätä aluetta toimivammaksi kuntien ja eri hallinnonalojen yhteisenä prosessina.

3 Yhteenveto: Toimintaohjelma

Kuntien tehtävien arviointi -työskentelyprosessin myötä Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta on arvioitu mahdollisesti poistettaviksi tai toiselle toimijalle siirrettäväksi eräitä tehtäviä ja velvoitteita. Arvioinnissa on käytetty edellytyksenä, että poisto tai siirto tuottaa myös laajempaa kokonaisyhtä yhteiskunnalle, ei vain yksittäisiä tehtävien tai velvoitteiden poistumista kuntien toiminnasta.

Toimintaohjelma on jo osittain käynnistynyt, osa tehtävien poistamisesta edellyttää vielä valmistelu- ja lainsäädäntötyötä ja liittyy jo meneillään tai käynnistymässä oleviin uudistuksiin.

⁵ Työryhmä aluehallintovirastojen ja Valviran työnjaon ja yhteistyön kehittämiseksi, 15.2.2013 - 28.2.2014. (STM 57/2013; STM010:00/2013).

Seuraavassa tarkastellaan yhteenvetona hallinnonalalta poistettavia tai toiselle toimijalle siirrettäviä tehtäviä ja niiden poistamisen ennakoituja vaikutuksia. Poistettavat ja/tai toiselle toimijalle siirrettävät tehtävät ja velvoitteet lainkohtineen on täsmällisemmin määritelty edellä olevassa tarkastelussa.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta voidaan esittää kunnilta poistettavaksi tai toiselle toimijalla siirrettäväksi seuraavat tehtävät ja velvoitteet:

1. Potilastietojen arkistointi paperimuodossa

Poiston kustannusvaikutus: 31M€ / v. 2014, 94M€/v. alkaen 2015

Muut vaikutukset: Kunnilta poistuu arkiston ylläpitotyön, tilojen ja osaamisen tarve.

Tehostuminen: Päällekkäisten tutkimusten ja hoitojen väheneminen, parantunut potilasturvallisuus. Asiakkaan osallistuminen omaan hoitoon paranee.

Rakenteelliset ja prosessin muutoksen edellytykset: KanTa -arkisto. Kunnilla

Aikataulusuunnitelma: Lainsäädäntö valmis, toteutusta edistetään ja tehtävä poistetaan kunnilta alkaen 1.9.2014 syntyvistä asiakirjoista.

2. Eräiden lääkärintodistuksen edellyttäminen; lääkärintodistuksen antaminen

Poiston kustannusvaikutus: arvio 0,5M€

Muut vaikutukset ja tehostuminen: Tehtäväkuormitus terveydenhuollossa kevenee, palveluiden sujuvuus ja sotavammaetuksia (esim. kuntoutus) haettaessa asiakkaan prosessi helpottuu.

Rakenteelliset ja prosessin muutoksen edellytykset: Tiedonsiirto Kelaan varmistettava lääkekorvauksissa.

Aikataulusuunnitelma: Valmistelu sekä lääkekorvaustyöryhmän esityksen täsmentäminen käynnistetään.

3. Yksityisen palveluntuottajan tilojen ja laitteiden tarkistaminen (siirto aluehallintovirastoille)

Poiston kustannusvaikutus: Arvio 550 000€/ vuosi

Muut vaikutukset: Velvoite liittyä läheisesti AVI:en jo tekemään työhön, esim. sosiaali huollon yksityiset palvelut. Kunnilta tehtävä on edellyttänyt resurssia ja osaamisen ylläpitoa. Sosiaali- ja terveydenhuollon lupaprosessit yhtenäistyvät.

Tehostuminen: Lupaprosessi muodostaa palveluntuottajalle ehjemmän kokonaisuuden.

Terveydenhuollon tehtäväkuormitus kevenee.

Rakenteelliset ja prosessin muutoksen edellytykset: Vastuiden ja resurssien uudelleen määrittely.

Aikataulusuunnitelma: Valmistelu käynnistetään.

4. Kemikaalilain mukaiset valvontatehtävät, markkinavalvonta

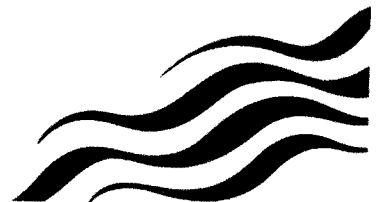
Poiston kustannusvaikutus: 625 000 - 1 625 000 €/ vuosi

Muut vaikutukset: Kunnille tehtävä hankala ja edellyttää erityisosaamisen ylläpitoa

Tehostuminen: Yhtenäiset toimintatavat ja hallinta koko maahan

Rakenteelliset ja prosessin muutoksen edellytykset: Tehtävän siirto Tukesille

Aikataulusuunnitelma: Lainsäädäntö valmis, tehtävät siirretty 1.9.2013

5. Isyyden selvittäminen ja vahvistaminen (siirto valtiolle tai tuomioistuimelle)

Poiston kustannusvaikutus: Arvio 0,8 M€.

Muut vaikutukset: Prosessin kokonaisuus jakautuu, työnjako selkeytyy. Kunnallinen lasten suojelu pystyy keskittymään paremmin perheen tilanteeseen ja ydintehtäväänsä. Yhteistyön jatkumosta lastensuojelun kanssa huolehdittava.

Tehostuminen: Oikeudellisen osaamisen ylläpitämisen tarve kunnista poistuu

Rakenteelliset ja prosessin muutoksen edellytykset: Prosessin kokonaisuuden ylläpito, yhteistyö.

Aikataulusunnitelma: Valmistellaan sosiaalihuoltolain uudistuksen yhteydessä

6. Lapsen elatusavun vahvistaminen

Poiston kustannusvaikutus: arvio n. 1,6M€/v

Muut vaikutukset: Kunnallinen lastensuojelu pystyy keskittymään paremmin perheen tilanteeseen ja ydintehtäväänsä.

Tehostuminen: Oikeudellisen osaamisen ylläpitämisen tarve kunnista poistuu

Rakenteelliset ja prosessin muutoksen edellytykset: Prosessin kokonaisuuden ylläpito, yhteistyö

Aikataulusunnitelma: Valmistellaan sosiaalihuoltolain uudistuksen yhteydessä

7. Lasten kotihoidon tuen kustannusten siirtäminen valtion maksettavaksi

Poiston kustannusvaikutus: 353M€ (josta kotihoidon tuki, lakisääteinen osuus, 316M€, yksityisen hoidon tuki, lakisääteinen osuus: 37 M€)

Muut vaikutukset: Prosessin yhtenäistyminen

Tehostuminen: Kustannuserien käsittely ja kirjanpito kevenee

Rakenteelliset ja prosessin muutoksen edellytykset: Prosessin muutos

Aikataulusunnitelma: Valmistellaan monikanavarahoituksen purkamisen selvitystyön yhteydessä.

